

Solislun murtuma, lapaluun murtuma

Lääkärikirja Duodecim

1.9.2021

Yleislääketieteen erikoislääkäri Osmo Saarelma

- Syyt
- Oireet
- Milloin hoitoon
- Kirjallisuutta

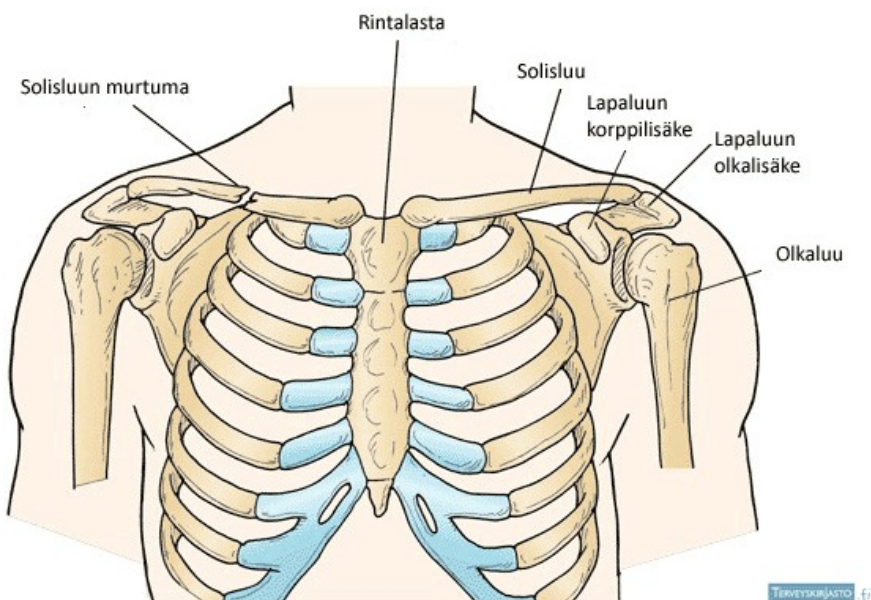
Syyt

Solislun murtuma syntyy yleensä kaaduttaessa ojennetun käden varaan tai olkanivelen päälle. Samalla voi syntyä murtuma tai murtumia lapaluun lisäkkeisiin, jotka muodostavat osan olkaniveltä.

Lapaluun selän puolella oleva siipi voi vaurioitua suoraan selkään kohdistuvan vamman seurauksena. Lapaluun murtuman aiheuttava vamma on yleensä suurienergiainen, jolloin myös muut rintakehän vammat ovat mahdollisia.

Oireet

Tavallinen solislun murtuma on yleensä helposti havaittavissa solislussa näkyvänä pykälänä tai turvotuksena. Kipua on paikallisesti murtuman kohdalta painettaessa ja myös olkaniveltä liikuteltaessa. Mikäli solislun ja lapaluun ulokkeiden väliset nivelsiteet ovat vaurioituneet tai lapaluun lisäkkeissä on murtuma, kipu on laajempaa ja paineltaessa solislun pää antaa perään (ks. kuva 1).

Kuva 1. Solislun murtuma.

Suurena ja pienennä napsauttamalla kuvaa

Lapaluun siiven murtumissa pääasiallinen oire on paikallinen kipu.

Milloin hoitoon

Epäiltäessä solislun tai muuta olkapään seudun murtumaa on aina syytä hakeutua kiireellisesti hoitoon vamman laajuuden ja hoidon tarpeen arvioimiseksi. Selvittely

edellyttää yleensä röntgenkuvausta ja olkapään tutkimista nivelsidevaurioiden selvittämiseksi.

Vähäinen solisluun keskiosan murtuma paranee hyvin. Mitellasadosta pidetään 3–4 viikkoa. Varovaiset olkanivelen heiluri- ja avustetut nostoharjoitukset voidaan aloittaa viikon kuluttua vammasta. Jos murtuma tuntuu kiinteältä ja kivuttomalta, aktiiviset liikeharjoitukset alkuun ilman kuormitusta voidaan aloittaa 3-4 viikon mitellahoidon jälkeen. Ranne- ja kyynärniveltä voi ja on tarpeellista liikutella heti alusta pitäen. Aikuisella murtuman luutuminen täyteen vahvuuteen kestää 6–9 viikkoa. Riippuen luutuman asennosta murtumakohtaan voi jäädä patti. Lapsilla tämäkin usein tasoittuu kasvun myötä.

Vaikeammat solisluun murtumat, joissa murtuman osat ovat etäällä toisistaan tai joihin liittyy luun paikoillaan pysymistä haittaava nivelsiteiden vaurio samoin kuin lapaluun lisäkkeiden vauriot, saattavat tarvita leikkaushoitoa parantuakseen. Samoin murtuma, jossa luun pää rikkoo ihon tai sen särmä uhkaa rikkoa ihoa, edellyttää leikkaushoitoa.

Pelkän lapaluun siiven murtuman hoidoksi riittää mitellasadosis 2–3 viikoksi.

Artikkelin tunnus: dlk00639 (014.026)

© 2023 Kustannus Oy Duodecim